BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 252 Vineri 13 Septembrie
10 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an în
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

REFACEREA UNITĂȚII ECONOMICE

Ceasul desmeticirii a sunat. N'avem nici o clipă de pierdut. Cu rănile sângerânde și cu inimile stropșite de durere, trebue să pornim la lucru. Serios și metodic.

Probleme noui, probleme deosebit de grele se ridică în fața noastră, creiate automat de împuținarea țării, care, aducând după sine împuținarea forțelor naționale de producție, n'a adus, cum ar fi fost logic, și o micșorare a sarcinilor statului român.

Avem, cu caracter de urgență, în primul rând, problema refugiaților, a reîncadrării lor în rosturile vieții din noul cuprins teritorial al României libere, cu grija de a nu face din ei un fel de „paria", din care să se recruteze agenții curentelor de nemulțumire și de destrămare socială și națională.

Avem, apoi, problema refacerii unității economice a statului român în noulle lui fruntarii, unitate prea simțitor sfâșiată, spre a nu ne gândi serios la dezechilibrul pe care ar putea să-l aducă funcțiunilor organice ale factorilor noștri economici.

Dar ca să putem lucra în cunoștință de cauză, trebue să procedăm din primul moment la inventarierea nevoilor și totdeodată a posibilităților pe care ne putem sprijini, regional și în tot cuprinsul țării.

Nu trebuie să uităm că din aproape 300.000 km. p. am pierdut 99.738 km. p., deci o treime, România totalizând azi o suprafață de numai 195.311 km. p., iar ca populație, am pierdut 6.821.000 locuitori, din care mai mult de jumătate români.

Alături de pierderea încercată de patrimoniul etnicității românești și al unității istorice, politice și sufletești, nu mai puțin însemnate sunt pierderile materiale, în deosebi din punct de vedere economic.

Prin pierderea Basarabiei, a Transilvaniei de răsărit și a Crișanei, cum și a unora din regiunile bucovinene din Nord, suprafața de cultură a țării s'a micșorat îngrijorător, punând probleme de cea mai grozavă speță, nu numai în ce privește menținerea României printre țările exportatoare de cereale, dar chiar și în privința posibilităților de îndestulare a propriului consum. De aci, nevoia intensificării și îmbunătățirii producției agricole cu orice preț, conjugată cu măsuri de stocare a productelor pentru anii de secetă sau de alte calamități. Soluționarea problemei nu este însă deloc ușoară, dacă ținem seama că prin amputarea țării, am pierdut și o bună parte din inventariul viu și mort — și așa destul de primitiv și redus — de care dispunea economia noastră agrară.

Astfel, numai în Basarabia și Bucovina de Nord, am pierdut un sfert din totalul cailor pe care-i avem și circa 15% din cel al boilor. După statistica ministerului agriculturii, am pierdut 491.407 cai (din 4 milioane 161.056 cât număra România neștirbită) și 593.287 boi.

Pierderile, sub acest raport, sunt și mai însemnate, proporțional, în părțile transilvănene amputate, ca și sub raportul inventariului agricol mort. In ce privește acest din urmă inventar, am pierdut în Basarabia și Bucovina de Nord numai pluguri în număr de 489.876 (din totalul de 2.264.977); 27.982 mașini de secerat (din 86.306); 55.937 mașini de bătut porumb (din 151.048); 67.543 trioare și vânturătoare (din 152.860); 23 mii 250 zdrobitoare (din 65 mii 310); 103.432 rarițe (din 582 mii 387); 410.096 căruțe (din 1 milion 323.886); etc.

Dacă la pierderile economice agricole, vom adăuga pe cele din comerț și industrie, concretizate în 104.000 întreprinderi rămase dincolo de noulle fruntarii, adică mai mult de o treime din cele aproape 300.000 înregistrate în 1940, și, odată cu ele, 385.000 muncitori, etc. și o forță motrice de peste 237 mii H. P., plus o serie de surse miniere (aramă, plumb, zinc, argint), mai ales din regiunea Baia Mare, pe care nu le vom putea compensa în viitor decât printr'un import masiv, o ușor să măsurăm greaua lovitură ce s'a dat unității și echilibrului economic al României.

Opera de reparare cere toată munca, toată râvna, toată priceperea și disciplina noastră. Să fim la înălțimea acestor mari îndatoriri!

ITALIA ȘI NOUA ORÂNDUIRE DIN ROMÂNIA

Prin telefon dela corespondentul nostru din Roma

Roma, 10. — **Măsurile luate în România împotriva celor ce au condus până ieri destinele politice și militare ale țării continuă să impresioneze în mod favorabil cercurile romane.**

Noul regim este privit aici cu încredere, și impresia generală e că toate măsurile luate până acum dau dovada seriozității cu care se pășește pe drumul cel nou al reformelor esențiale și al acelei „reînsănătoșiri", care constitue singura posibilitate de renaștere a României.

Ziarul „Tevere" publică știrea după care religia mozaică a încetat de a mai fi recunoscută în statul român.

Intr'un articol intitulat „Autarhia și noua Europă", d. Virgilio Gayda definește, în „Giornale d'Italia", esența autarhiei, așezând-o în lumina ei adevărată. „Autarhia—scrie d. Gayda—nu înseamnă izolarea. Autarhia este cucerire internă, în adâncime. Este intensificarea tuturor resurselor naționale, prin întrebuințarea tuturor forțelor de muncă posibile".

E. C.

STATUIA REGELUI FERDINAND I DELA ORADEA

NOUI DECRETE-LEGI ȘI DECIZII ALE CONDUCĂTORULUI STATULUI ROMAN

JURĂMÂNTUL MAGISTRAȚILOR ANCHETATORI

GENERAL ION ANTONESCU, CONDUCATORUL STATULUI ROMAN ȘI PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINIȘTRI

In baza dispozițiunilor Decretelor-Legi Nr. 3052 din 5 Septembrie 1940 și Nr. 3072 din 7 Septembrie 1940,

AM DECRETAT ȘI DECRETAM:

DECRET-LEGE

Privitor la formula jurământului membrilor Inaltei Curți de Casație și Justiție numiți în comisiunile de anchetă instituite pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri.

ART. 1. — Membrii Inaltei Curți de Casație și Justiție numiți în comisiunile de anchetă instituite pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri vor depune jurământul după următoarea formulă:

„Jur să-mi îndeplinesc misiunea ce mi s'a încredințat cu onoare și nepărtinire".

„Așa să-mi ajute Dumnezeu".

Dat în București la 10 Septembrie 1940.

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri

General ION ANTONESCU

Nr. 3104

NOUA FORMULĂ A JURĂMÂNTULUI IN FUNCȚIUNILE PUBLICE

General ION ANTONESCU Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri,

Având în vedere prevederile Decretului-Lege Nr. 3067 din 6 Septembrie 1940;

Având în vedere raportul Ministrului Secretar de Stat la Departamentul Justiției Nr. 122.779 din 9 Septembrie 1940:

AM DECRETAT ȘI DECRETAM:

Decret-Lege privitor la reglementarea jurământului în funcțiunile publice.

ART. 1. — Funcționarii și demnitarii publici, civili și militari, aparținând instituțiilor publice de orice fel, așezămintelor de utilitate publică și instituțiunilor sau corpurilor constituite de orice natură, care au înscrise în legile organice obligațiunea prestării jurământului de credință, sunt îndatorați să depună în momentul intrării în funcțiune jurământul după cuprinderea următoare:

„Jur credință Națiunii, Regelui și Statului Român.

„Jur credință și supunere Conducătorului Statului.

„Jur să păstrez ordinea și secretul ce mi s'a încredințat.

„Jur să execut fără șovăire ordinele.

„Jur să fiu cinstit".

ART. 2. — Orice dispozițiuni potrivnice în legile în vigoare, cuprinzând altă formulă de jurământ, rămân fără ființă.

Dat astăzi 10 Septembrie 1940.

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri

General ION ANTONESCU

Nr. 3101.

REALCĂTUIREA COMISIEI PENTRU CONTROLUL AVERILOR FOȘTILOR DEMNITARI AI STATULUI

Președinția Consiliului de miniștri comunică:

Intrucât Primul Prezident al Inaltei Curți de Casație și Justiție va figura, potrivit Decretului special prevăzut la art. 3, al. ultim din Decretul Nr. 3077 din 7 Septembrie 1940, ca Președinte al instanței de judecată a foștilor demnitari ai Statului, comisia a fost realcătuită.

In locul d-lui Prim Președinte D. Lupu a fost numit președinte al comisiunei pentru controlul averilor d. C. Macri, Președinte la Inalta Curte de Casație, iar ca membri d-nii:

Eugen Bănescu, Consilier la Inalta Curte de Casație;

Vintilă Cristescu, Consilier la Inalta Curte de Casație;

C. Pisău, Consilier la Inalta Curte de Casație.

Monitorul Oficial de astăzi publică și alte modificări făcute în constituirea comisiunilor de anchetă instituite pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri.

ABROGAREA DECRETULUI-LEGE PRIVITOR LA JUDECATA DISCIPLINARĂ A FUNCȚIONARILOR ADMINISTRATIVI

DECRET-LEGE

Noi, GENERAL ION ANTONESCU, CONDUCATORUL STATULUI ROMAN ȘI PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINIȘTRI,

Având în vedere că Decretul-Lege Nr. 1066 din 4 Martie 1938 și Decretul-Lege Nr. 25 din 13 Ianuarie 1940 au suspendat stabilitatea și inamovibilitatea funcționarilor publici;

Având în vedere că această suspendare, menținută prin art. 198 din „Codul funcționarilor publici" a fost abrogată prin Decretul-Lege Nr. 2573 din 31 Iulie 1940, care dă în cădere jurisdicțiilor administrative aplicarea sancțiunilor disciplinare;

Având în vedere necesitatea reorganizării cadrelor și a menținerii unei discipline severe;

Văzând și Decretul-Lege Nr. 3072 din 6 Septembrie 1940.

AM DECRETAT ȘI DECRETAM:

Art. unic. — Abrogăm „Decretul-Lege privitor la judecata disciplinară a funcționarilor administrativi" cu Nr. 2573 din 31 Iulie 1940.

Dat în București, la 10 Septembrie 1940.

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri

General ION ANTONESCU

Nr. 3100.

SCHIMBAREA ȘEFULUI CENZURII

DECIZIE

Noi, General Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri,

Având în vedere prevederile decretului lege Nr. 3072 din 6 Septembrie 1940,

DECIDEM:

D. dr. Eugen I. Chiriță, judecător Președinte la Tribunalul Ilfov, fost Prim-Procuror de Tribunal, se deleagă cu conducerea Serviciului central de cenzură.

Dată în București, la 10 Septembrie 1940.

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de miniștri
GENERAL ION ANTONESCU
Nr. 4713.

(Alte decrete-legi și decizii în pag. 7-a).

MAI ARE VRE-O RAȚIUNE?

A fost logic — și, desigur, întremător din punct de vedere al spiritului de disciplină al românului — faptul că, sub precipitarea evenimentelor, intensificarea acțiunii de înarmare a țării a fost acceptată ca o necesitate inexorabilă de toată suflarea românească și, în consecință, apelul la sacrificiu a găsit un larg ecou în toate straturile societății. Inmulțirea și sporirea impozitelor, rechizițiile de brațe, de animale, de vehicule, cu toate corvezile anexe, au fost consimțite fără murmur chiar atunci, când duritatea lor, agravată prin excesele unora din agenții însărcinați să le aplice, erau de natură să istovească chiar și cele mai rezistente coarde ale răbdării obștești. Era deajuns gândul că sacrificiile țării erau cerute de interesul superior al apărării naționale, al păstrării nestirbite a fruntariilor și ființei noastre etnice, ca orice impuls de opoziție și orice tendință protestară să fie pe loc înăbușite în sufletul oamenilor.

Din nefericire, însă, întorsătura neașteptată de lucruri la care am fost martori dela 26 Iunie 1940 incoace, n'a făcut decât să dovedească totala zădărnicie a scrificiilor noastre, clătinând astfel temeiurile logice și de drept, care au impus împovărarea țării cu sarcini din ce în ce mai sporite.

Acum, după ușurința cu care am primit sfâșierea țării, cedând uzurpatorilor, la cea dintâi invitație, fără a schița un gest de protest formal sau de rezistență armată, mai mult de o treime din trupul patriei, dimpreună cu toate sistemele de apărare — faimoasele brâe de fier și de beton —, în care am investit zeci de miliarde stoarse din suferința obștească, e foarte greu să se mai găsească o justificare plauzibilă menținerii unora din sarcinile cu afectațiune specială. Printre acestea, cea mai proaspătă, dar și cea mai impopulară, prin generalitatea și inechitatea ei, a fost contribuția națională excepțională de 2% pe toate cumpărăturile mobiliare și imobiliare, pe totalitatea operațiunilor privind circulația bunurilor și a valorilor de orice categorie, nefiind scutite — și aceasta abia de curând — decât cumpărăturile și transmisiunile dela 1—10 lei.

Demoralizarea țării, după loviturile repetate ce a primit, altoită pe greutăți materiale aproape de nesuportat, trebue să găsească o compensație și un reactiv în unele ușurări de ordin fiscal. Inceputul s'ar putea face cu contribuția de 2% pentru înzestrarea armatei, care, după cele întâmplate, nu vedem ce rațiune ar mai putea avea.

Că greutăți și obligații noui au apărut în sarcina statului din cauza amputării teritoriului și a nașterii gravei probleme a refugiaților, scluția lor trebue găsită în disciplina gospodăriei interne și a unor economii severe, în urmărirea profitorilor decedatului regim, cum și în valorificarea maximă a tuturor puterilor de producție ale țării.

Dar înainte sau paralel cu aceste măsuri, țara muncitoare, țara producătoare trebue ajutată ca să-și redobândească respirația. Și aceasta se va obține prin deslegarea ei din cătușele fiscale și economice, în care a fost canonită până acum tot atât de tiranic casi de cătușele politice și morale, pe care s'a sprijinit domnia răposatului regim.

NOUA FAZĂ A RĂZBOIULUI AERIAN

Atacurile de „represalii" asupra Londrei și Berlinului

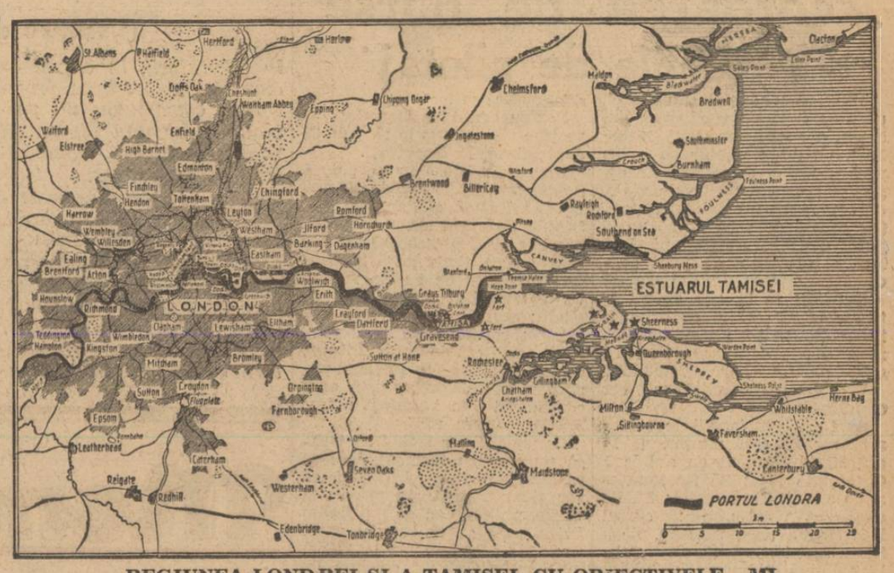

REGIUNEA LONDREI ȘI A TAMISEI, CU OBIECTIVELE MILITARE ȘI INDUSTRIALE.

Războiul aerian anglo-german a intrat de câtva timp într'o fază de represalii succesive și reciproce. După un atac violent aerian efectuat de aviația britanică împotriva obiectivelor militare și a centrelor urbane, sau industriale, din Germania, aviația adversă replică printr'un atac masiv, în valuri, cu caracter de represalii.

Apoi, se organizează un contraatac britanic, urmat, la un scurt interval de timp, de un alt contraatac german, — ambele sub titlul de represalii și deci cu caracter de pedepsire și de intimidare.

Aviația britanică este tot așa de agresivă ca și cea germană. Ea și-a întins raza de acțiune în părțile centrale, de nord și orientale ale Germaniei; în zona franceză ocupată de armatele germane și în regiunile septentrionale ale Italiei. In deosebi, atacurile nocturne, ce le organizează aviația britanică, merită atențiune prin efectele ce le au, grație surprizei și metodelor întrebuințate de comandanții escadrelor de bombardament. Aceste escadre folosesc niște aparate speciale ce lansează asupra obiectivului bombe și rachete cu emisiuni luminoase puternice și prelungite. După câteva secunde fâșii imense de lumină spintecă spațiul și prind ca într'un cadru ansamblul terenului ce constituie obiectivul vizat. Odată lumina „bombardată" asupra obiectivului, avioanele britanice, protejate de abisul aerian întunecat profund din cauza contrastului cu zona luminată à giorno de pe sol, lansează ploaia de bombe și torpile. Cum artileria antiaeriană germană, sau italiană, nu poate acționa în bune condițiuni, căci avioanele inamice sunt invizibile, aceste atacuri nocturne s'au dovedit că pot îndeplini misiunea lor fără pierderi mari.

In deosebi, faptul că aviația britanică atacă mai des regiunea Berlinului și alte centre importante urbaniste, militare și industriale din Germania centrală și orientală, a determinat și determină aviația germană să organizeze atacuri dese de represalii, mai cu osebire în regiunea Tamisei și a Londrei, care este centrul vital și sensibil al Angliei. După comunicatul oficial german, în cursul nopței de 9—10 Septembrie c. avioanele britanice au atacat Berlinul și mai multe localități din nordul Germaniei; iar aviația germană a atacat în valuri succesive — pe cât a îngăduit vremea — întreaga regiune a Londrei și a Tamisei, azvârlind bombe de toate calibrele asupra instalațiilor portuare, bazinelor de reparații, uzinelor de gaz, apă și electricitate, depozitelor de petrol și benzină, silozurilor și asupra unor stabilimente și edificii.

Comunicatul ministerului aerului precizează, că în Londra au căzut bombe, atât în „City", care e cartierul băncilor, și în apropiere de catedrala St. Paul și de Guildhall, cât și în cartierele dela est, unde au izbucnit incendii și au fost numeroase victime; 286 morți și 1400 persoane grav rănite. In cursul acestui atac nocturn, englezii afirmă că au căzut 52 de avioane germane; germanii socotesc perderile lor la 21 de aparate, iar perderile britanice la 44 aparate.

Presa germană, ocupându-se de atacurile repetate împotriva Londrei, spune că acest oraș nu putea să fie scutit de efectele războiului, când

(Cóntinuare în pag. 2-a)

CLUJUL

Sorbind până în fund paharul amărăciunii, pregătit de nevolnicia și neprevederea conducătorilor, le e dat românilor să vadă astăzi, potrivit planurilor de evacuare, cum Clujul, centrul cultural al Ardealului, a fost ocupat de autoritățile maghiare...

Durerea acumulată în sufletele noastre, în ultimele două luni, ia o formă aspră; mâinile se încleștează și mintea nu poate opri blestemul ce-l trimitem celor ce ne-au condus la dezastru.

După realizarea visului milenar al unirii, după sacrificiile atâtor vieți cari ne-au dat întregirea, vedeam în școlile Clujului generația nouă a fiilor plugarilor români ardeleni, păstrătorii tradițiilor noastre seculare, o vedeam sărguitoare și conștientă, înflăcărată de un naționalism cald și sincer și ne spuneam cu încredere: viitorul țării este asigurat prin această sevă nouă, izvorită din tot ce neamul nostru are mai curat.

Incă demult, din Ardealul aflat sub dominație străină, ne-au venit, în țara veche, scânteile culturii, talentului și inteligenții atâtor mari români, încă de atunci pentru țărănimea română a Ardealului obidit, cartea era un cult și oameni simpli și fără avere făceau toate sacrificiile să-și dea copiii la învățătură.

Câte piedici nu întâmpinau însă fiii de români, în calea lor spre lumină, și ce valoare a avut căderea acestor opreliști în România unită!

Ne amintim cu câtă mândrie citeam statisticile din 1934 cari arătau că pe vremea aceia Biblioteca vechei Universități din Cluj — în 14 ani de conducere românească — își dublase numărul volumelor, iar numărul cititorilor sporise cu 350% peste cel dinaintea unirii.

Era în acest oraș, care rămâne vecinic legat de sufletul nostru, o întrecere, o stimulare pe drumul culturii și în toate domeniile — în arheologie ori în știința dreptului, în studiul limbei române, ori în balneologie,

(Continuare în pag. 2-a)

(Continuare în pag. 2-a)

VEDERI DIN ARDEAL

Piața Teatrului Național din Cluj